

خدا اکنون هم زنده است و هرگز نمی‌میرد

امیرالمؤمنین علی (ع): خداوند به بیرون این دین و عده داده که اسلام را سر بلند و نقاط ضعف مسلمین را جبران کند. خدایی که مسلمانان را به هنگام کمی نفرت یاری کرد و آنگاه که نمی‌توانستند از خود دفاع کنند، از آن‌ها دفاع کرد. اکنون زنده است و هرگز نمی‌میرد. (خطبه ۱۳۴ کتاب شریف نهج‌البلاغه) (به نقل از صفحه تویتری نهج‌البلاغه)

گره کار ما کجاست؟

آیت‌الله سید عبدالله فاطمی نیار(ره): ما که اهل دزدی، ربا و شراب نیستیم؛ پس مشکل کارمان از کجاست؟! مشکل اکثر ما از ناحیه زبان است؛ وقتی در خانه، سر موضوعی ساده، دل فرزند و همسرت را می‌شکنی و با او تندی می‌کنی، آیا متوجه هستی که خودت را از برکات الهی محروم می‌کنی؟! پناه می‌بریم به خدا از این زبان! (به نقل از صفحه تویتری آیت‌الله سید عبدالله فاطمی نیا)

راه رسیدن به تقوی اجرای عدالت است

علامه محمد رضا حکیمی(ره): قرآن کریم اجرای «عدالت» را راه رسیدن به «تقوی» دانسته است: «عدلوا هو أقرب للتقوی». و راه همین است. تقوی به هر معنی «برهیز گاری، خویش‌نمایی، خودنگهداری، صیانت تکاملی نفس»، و به هر گونه «تقوای برهیز و تقوای سستی»، با بی‌خبری از حال بندگان خدا و ترک اهتمام به امور جامعه اسلامی و بی‌تفاوتی نسبت به آنچه بر فشرهای محروم می‌گذرد، هرگز سازگار نیست. این است که کتاب خدا به‌صراحت می‌فرماید: «زرد یک‌ترین راه رسیدن به تقوی اجرای عدالت است». عدالت را هم در نفس خود ایجاد کنید، و هم در جامعه خود اجرا. تا اهل تقوی به‌شمار آید.

مهم‌ترین کاری که در عالم داریم

علامه سید محمدحسین طباطبایی(ره): ما بزرگ‌ترین و مهم‌ترین کاری که در عالم داریم و هیچ کاری از اطوار و شغون زندگی ما مهم‌تر از آن نیست، این است که خودمان را درست بسازیم، کاری مهم‌تر از خودسازی نداریم، ما باید در پیش داریم، هستیم که هستیم: «وَأَنْتُمْ تَنْتَقِلُونَ مِنْ دَارٍ إِلَى دَارٍ». (به نقل از کانال تلگرامی وارثون)

نصرت الهی شک ندارد موانعش را رفع کنید

مرور گفتمان نصرت الهی در بیانات رهبر شهید انقلاب حضرت آیت‌الله سید علی خامنه‌ای (ره)

محمدصادق عبدالهی

نصرت الهی وعده قطعی خداوند در قرآن کریم است. لحاظ این عامل در دستگاه محاسباتی مؤمنان تغییر محسوس‌ی ایجاد می‌کند. البته نزول نصرت الهی نیازمند مقدماتی است که باید آن را در تفاسیر مفسران قرآن جست. در این بین تفاسیر و نکات بیان شده از رهبر شهید انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (ره) به عنوان فقیهی که در رأس نظامی اسلامی قرار داشته و انقلاب اسلامی ملت ایران را در شرایط خطیری رهبری کرده است، جایگاه ویژه‌ای دارند. در این گزارش به بررسی مختصر گفتمان «نصرت الهی» در بیانات رهبر شهید انقلاب پرداخته‌ایم.

«نصرت الهی» از جمله معارف الهی و وعده‌های قطعی خداوند به مؤمنان است که در قرآن کریم بدان تأکید شده است. رهبر شهید انقلاب، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (ره)، نیز مکرراً مردم و مسئولان را به این وعده الهی توجه داده بودند و نادیده انگاشتن این مفهوم را خطایی می‌دانستند که با اختلال شیطان‌های انس و جن در دستگاه محاسباتی مردم و مسئولان ایجاد می‌شود. معظلم‌ه در ۱۶/۳/۱۳۹۳ بیان داشتند: «یکی از خطاهای محاسباتی این است که انسان در چهارچوب عوامل محسوس و صرفاً مادی محدود بماند؛ یعنی عوامل معنوی را دست‌های الهی را دست‌هایی که خدا از آن‌ها خبر داده است، از چیزهایی که با چشم دیده نمی‌شود، ندیده بگیرد؛ این یکی از خطاهای بزرگ محاسباتی است. خداوند فرموده است: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ» دیگر از این واضح‌تر؟ اگر شما در راه خدا حرکت کنید، خدا را نصرت کنید، خدا شما را نصرت خواهد داد؛ این سنت الهی است، این غیر قابل تغییر است.»

یاری رساندن به خدا شرط نزول یاری خدا
آیاتی از قرآن کریم که نصرت الهی را وعده داده‌اند، شرط تحقق این وعده را یاری رساندن به خدا بیان داشته‌اند. به‌عنوان نمونه در آیه ۴۰ سوره مبارکه حج آمده است: «لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ» بدین معنا که هر کسی خدا را نصرت کند، خدا او را نصرت می‌کند. همچنین در آیه ۷ سوره مبارکه محمد نیز می‌خوانیم: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ» که یعنی اگر شما خدا را یاری برسانید، خداوند شما را نصرت خواهد داد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (ره) در همین خصوص مورخ ۱۴/۱/۱۴۱۷ فرمودند: «اگر طریقی که شما دارید می‌روید، کاری که شما دارید می‌کنید، جهت‌گیری شما، نصرت خدا باشد... نصرت خدا یعنی نصرت دین خدا، یعنی نصرت ارزش‌های الهی؛ یعنی اینی که ما در این جهت حرکت بکنیم... خدا شما را کمک خواهد کرد. البته به شرطی که حرکت کنید، عمل کنید، نه اینکه فقط بگویید؛ عمل کنید.»

معنای یاری رساندن به خدا
حال که شرط نزول نصرت الهی، یاری خداوند است؛ سؤال مهمی پیش می‌آید که «یاری خداوند» چیست که در پی آن خداوند مؤمنان را یاری می‌رساند؟ پاسخ صریح رهبر شهید انقلاب به این مسئله «سعی در تحقق اراده‌ی تشریحی الهی در روی زمین» است. ایشان در ۱۱/۱۱/۱۳۹۴ فرمودند: «قرآن می‌گوید: اگر شما خدا را نصرت کردید، خدای متعال هم شما را نصرت خواهد کرد. نصرت کردن خدا چیست؟ ... نصرت کردن خدا یعنی سعی در تحقق اراده‌ی تشریحی الهی در روی زمین. جمهوری اسلامی بزرگ‌ترین مصداقش است؛ هرکسی که جمهوری اسلامی را به هر شکلی نصرت کند، «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ» است؛ خدا را نصرت کرده است. آن وقت جوابش چیست؟ یَنْصُرْكُمْ خدا هم شما را نصرت می‌کند.»

معظلم‌ه همچنین در ۱۳/۸/۱۳۹۸ یاری خداوند را «حرکت به سمت تمدن و جامعه اسلامی» بیان داشتند که در واقع مصداقی از «سعی در تحقق اراده‌ی تشریحی الهی در روی زمین» است؛ ایشان فرمودند: «چه کسی از خدا راستگو تر است؟ وعده‌ی چه کسی از خدا درست‌تر است؟ خدا می‌گوید: اِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ؛ اگر شما نصرت کردید خدا را، یعنی به سمت تمدن اسلام و جامعه‌ی اسلامی و تحقق دین خدا پیش رفتید، خدا شما را یاری می‌کند.» رهبر شهید در ۱۲/۵/۱۳۹۶ نیز یاری رساندن به خداوند را «اقامه، احیاء و ایجاد حاکمیت دین» بیان داشته‌اند که این نیز جزوای از سعی در تحقق اراده‌ی تشریحی الهی در روی زمین است: «وعده‌ی نصرت الهی را باور کنید؛ اِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ. در آیه‌ی دیگر، وَ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ؛ آن‌ها ما را تأکید شما در راه اقامه‌ی دین، احیاء دین، ایجاد حاکمیت دین خدا هستند. این نصرت الهی است، پس مطمئن باشید که خدای متعال شما را نصرت خواهد کرد.»

الزامات تحقق نصرت الهی

در بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (ره) الزامات بسیاری در تحقق نصرت الهی ذکر شده است که از این جمله می‌توان به لزوم تقوا و ایمان، جهت‌گیری الهی در کارها، عمل به وظیفه، حسن ظن به وعده الهی، ورود صادقانه به راه خدا، استقامت بر ایمان، استغفار از گناهان و بصیرت و عزم و اراده اشاره کرد. طبیعتاً مرور تمامی بیانات رهبر انقلاب در این مقال نمی‌گنجد؛ اما یکی از مهم‌ترین این الزامات که در چندین و چند سخنرانی مورد تأکید ایشان بوده «جهاد و تلاش خستگی‌ناپذیر» است که جا دارد گوشه‌ای از این تأکیدات را مرور نماییم. برای مثال معظلم‌ه در ۴/۵/۱۳۹۸ فرمودند: «خداوند به کسانی که ثابت‌قدم در راه او ایستادگی کنند، وعده یاری و پیروزی داده است و البته تحقق این وعده الزاماتی دارد که از مهم‌ترین آنها جهاد و مبارزه و تلاش خستگی‌ناپذیر در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی، فکری، اقتصادی و نظامی است.»

یکی دیگر از الزاماتی که رهبر انقلاب بدان تأکید مکرر داشته‌اند «همدلی و وحدت» است. ایشان در ۱۸/۴/۱۳۹۴ فرمودند: «بدیند جمهوری اسلامی ایران با این مردم، با این منطق، با این قانون اساسی بر همه‌ی دشمنانش پیروز خواهد شد. شرطش این است که به خدای متعال توکل کنیم، با همدگر دست برادری و یگانگی مان را مستحکم کنیم، در کشور دودستگی ایجاد نکنیم، همدگر را تضعیف نکنیم. اگر این جور رعایت نکنیم، خدای متعال هم رعایت نخواهد کرد. هر کسی که اسلام را نصرت کند، خدای متعال او را نصرت خواهد کرد.»

گناهان فردی و جمعی، مانع نصرت الهی
در کنار الزامات نزول نصرت الهی، رهبر شهید انقلاب موانعی بر سر راه تحقق این سنت الهی برمی‌شمرند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها «گناهان فردی و جمعی» است که از آن‌ها استغفار نشده و اثرش را در لحظه‌ی خطر در صف مقدم فوراً می‌بینیم. ایشان در ۲۶/۵/۱۴۰۲ فرمودند: «همین آیاتی که تلاوت کردید... «تَوَمَّنْ یَا آلَهِ وَ رَسُولَهُ وَ تَجَاهِدُونَ فِی سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ» تا «بَدِّخْ لَکُمْ جَنَّتَ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ... وَ آخِرُ حَتْمَاتِهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَ فَتْحٌ قَرِیبٌ»... (می‌فرماید) تلاش می‌کنیم، خدای متعال نصرتش را می‌فرستد؛ از آن طرف اگر خطا بکنیم، اثرش را در لحظه‌ی خطر در صف مقدم فوراً می‌بینیم: اَلَّذِینَ تَوَلَّوْا مَتَکُمْ یَوْمَ النَّحْلِ الْجَمْعَانَ اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّیْطَانُ بِبَعْضِ مَا کَسَبُوا؛ در جنگ احد، آن‌هایی که پایشان لغزید و صحنه‌ی پیروزی را تبدیل به شکست کردند و آن خسارت بزرگ را به جبهه‌ی حق وارد کردند، اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّیْطَانُ بِبَعْضِ مَا کَسَبُوا؛ مشکل مال قبل بود؛ رفتارشان با خودشان رفتار خوبی نبوده، اثرش در آن منطقه حساس، در آن پیچ حساس ظاهر می‌شود. بنابراین، این سرفصل، سرفصل مهمی است؛ سرفصل حفاظت از خود، پاسداری از خود.»

در همین راستا معظلم‌ه در ۱۹/۱۱/۱۳۹۷ نیز فرموده‌اند: «اگر ما با خدا باشیم، در راه خدا باشیم، پیروزی، قطعی صد‌صد است، هیچ تردیدی در آن نیست. یک جاهایی ما کوتاهی کردیم، خب پیروزی به دست نیاموردیم؛ این بر اثر کوتاهی ما است، بر اثر بد عمل کردن ما است. آنجایی که ما درست عمل کنیم، درست حرکت بکنیم... مسئولان ما یک‌جور، مردم ما یک‌جور... و حرکت، حرکت درستی باشد، آنجا بلاشک خدای متعال کمک می‌کند؛ وَ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ؛ تردیدی در اینجا نیست.»

ارزش واقعی انسان به چیست؟

ایشان محمدتقی جعفری:

برخی از جامعه‌شناسان بر تر دنیا در دام کار جمع شده بودند تا پیرامون موضوع مهمی به بحث و تبادل نظر بپردازند. موضوع این بود: «ارزش واقعی انسان به چیست؟» برای سنجش ارزش بسیاری از موجودات، معیار خاصی داریم. مثلاً معیار ارزش طلا به وزن و عیار آن است.

هر کدام از جامعه‌شناسان، سخنانی گفته و معیارهای خاصی ارائه دادند. هنگامی که نوبت به بنده رسید، گفتم: اگر می‌خواهید بدانید یک انسان چقدر ارزش دارد، ببینید به چه چیزهایی علاقه دارد و به چه چیزی عشق می‌ورزد. کسی که عشقش یک آپارتمان دوطبقه است، در واقع ارزشش به مقدار همان آپارتمان است. کسی که عشقش ماشینش است، ارزشش به همان میزان است. اما کسی که عشقش خدای متعال است، ارزشش به اندازه خداست.

علامه فرمودند: من این مطلب را گفتم و پایین آمدم. وقتی جامعه‌شناسان سخنان من را شنیدند، برای چند دقیقه روی پای خود ایستادند و کف زدند. هنگامی که تفسیر آن‌ها تمام شد، من دوباره بلند شدم و گفتم: عزیزان، این کلام از من نبود، بلکه از شخصی به نام علی (ع) است. آن حضرت در نهج‌البلاغه می‌فرماید: «قِیمَةُ کُلِّ امْرِئٍ مَا یُحِبُّسُهُ»؛ «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد (آن را خوب می‌داند)». وقتی این کلام را گفتم، دوباره به نشانه احترام به وجود مقدس امیرالمؤمنین علی (ع) از جا بلند شدم.

منبع: مؤسسه تحقیقات و نشر معارف اهل بیت(علیهم‌السلام)

قیامتی کوچک در درون ما

آیت‌الله جوادی آملی (حفظه‌الله):

بعضی‌ها هستند که _خداوند ناکرده_ یک کار ناروایی در روز کردند؛ شب هر چه می‌خواهند بخوابند، نمی‌توانند! این نفس لوامه می‌گوید: «چرا این کار را کردی؟» ملامت می‌کند، نمی‌گذارد آدم بخوابد. البته این اوائل امر است. اگر این شخص رشوه‌داد و او را رخصه و خاموش کرد؛ ده تا کار خلاف هم بکند، شب به آسانی می‌خوابد؛ ولی اول‌ها نمی‌تواند بخوابد. همه ما همین‌طور هستیم، همه ما اگر خدای ناکرده برای اولین بار بیراهه رفتیم، شب خوابمان نمی‌برد!

ذات اقدس اله در سوره قیامت به این نفس قسم می‌خورد، می‌گوید: این نفس شبیه قیامت است! «لا اَقسَمُ بِیَوْمِ الْقِیَامَةِ، وَ لا اَقسَمُ بالنَّفْسِ اللَّوَامَةِ» (آیات ۱ و ۲). مگر در قیامت رشوه قبول می‌کنند؟ آدم هر چه می‌خواهد بهانه بکند، نمی‌شود؛ چون روز قیامت، روز ظهور حق است؛ آن روز طوری است که آدم ممکن نیست سر خودش را کلاه بگذارد، چه رسد به سر دیگری! النفس اللوامه هم یک قیامت کوچکی در درون ماست؛ مگر نمی‌خواهیم مثل قیامت یک واعظ درونی داشته باشیم؟ بله، این نفس لوامه است! این منبر گذاشته، هر روز نصیحت می‌کند، اینطور نیست که ما را راه بکنند! این که «لله الحِجَةُ الْبَالِغَةُ» (آیه ۱۴۹ سوره انعام) برای همین است، ذات اقدس اله حجت را بر ما تمام کرده، درست است یک نفس «مااره لاسوء» هست، اما یک «نفس مطمئنه» هم هست؛ یکی هم می‌گوید: نکن، نکن؛ پشت سر هم ملامت می‌کند، مریب می‌گویی، مبادا بکنی، مبادا بکنی؛ وقتی کردی، مریب سفاقرش می‌کند چرا کردی، شب خواب نمی‌برد؛ این در درون ماست، از جای دیگر که نیامده!

پاداشتن همه این بئینات اگر _خدای ناکرده_ فردی بیراهه برود، پاره‌کسی را ببیند، دیگر حجتی ندارد! منبع: درس خارج فقه حضرت آیت‌الله جوادی آملی در مسجد اعظم قم مورخ ۸/۴/۱۴۰۴ (با تلخیص)

این پول‌های مچاله فایده‌ای ندارد!

آیت‌الله مرعشی مطهری(ره):

شخصی از یک واعظ نقل می‌کرد که من در یک منزل منبر رفتم و آنجا منبرم خیلی گرم شد. بعد هم یک روزه بسیار طولانی و گرمی خواندم. صاحب مجلس هم خیلی گریه کرد. وقتی پایین آمدم پاکتی به من داد. دیدم پول خیلی زیادی داده، ولی یک مقدارش تا کرده و بقیه مچاله شده است. فهمیدم او همین‌جور که تحت تأثیر قرار می‌گرفت و گریه می‌کرد، بانصد تومان زیاد کرده، باز کمی بیشتر، بانصد تومان دیگر ریخته، و همین‌طور بانصد تومان، بانصد تومان مچاله کرده و داده است. دو ساعت بعد هم لابد پشیمان شده که چرا این قدر پول دادم (خنده حضار). این است که نه نماز طولانی که یک‌دفعه انسان تحت تأثیر قرار بگیرد و همین‌طور بانصد تومان، بانصد تومان مچاله کرده و داده است. دو ساعت بعد هم لابد پشیمان شده که چندان ارزشی دارد، نه انفاق یک‌دفعه که لوطی‌گری شمرده می‌شود. آنچه که مداومت داشته باشد، مثلاً انسان هر هفته یا هر ماه انفاق کند و در شرایط مختلف تصمیمش این باشد که مثلاً روز جمعه این را من انفاق کنم، آن وقت است که این کار از عمق روحش برمی‌خیزد، یا همان نماز و عبادت و دعای کمیل و غیره، یک وقت شخص تحت تأثیر یک کسی قرار می‌گیرد، یک‌دفعه در یک شب جمعه تا صبح دعا می‌خواند، بعد همه شب‌های جمعه دیگر تا صبح خُرد و یَف می‌کند؛ این اثری ندارد.

ولی اینکه انسان فرض کنید هر شب جمعه قرارش این باشد دو ساعت را به عبادت و دعا بپردازد اما بر این کار مداومت داشته باشد، آن وقت است که این کار از عمق روحش برمی‌خیزد و اثر تربیتی روی روحش دارد. منبع: کتاب آشنایی با قرآن، ج ۹، ص ۱۱۱ (باندک تلخیص)

دل با حرف لغو و بیپوده می‌میرد

آیت‌الله حائری شیرازی(ره):

آغاز آبادانی باطن انسان، اشک انسان است. کاری کنید که چشمه اشکتان جوشان شود. باران که بیاید، آبادانی و حیات هم می‌آید. کافی است که این چشمه خشک بشود، کوبر می‌شود؛ خشک‌سالی می‌شود. انسان اگر حرف لغو بزند در باره حرف لغو گوش کند، اشکش خشک می‌شود. چرا حرف‌های لغو حق ورود به درون انسان داشته باشند؟! چرا انسان قیلتز نداشته باشد؟! این روزها با همین‌ها کشورها را زیر و رو می‌کنند؛ با شوخی و خنده، انسان را نسبت به انقلابش و نظامش بدبین می‌کنند. دل با حرف لغو می‌میرد؛ دل با حرف مبتذل می‌میرد.

منبع: کانال تلگرامی «نکات ناب و حکمت‌های آیت‌الله حائری شیرازی(ره)»؛ زیر نظر مستقیم دفتر حفظ و نشر آثار.